

ЛІТЕРАТУРА

1. Эпштейн М. Н. «Природа, мир, тайник вселенной ...» : система пейзажных образов в русской поэзии / М. Н. Эпштейн. – М. : Высш. шк., 1990. – 303.
2. Кибрик Е. Объективные законы композиции в изобразительном искусстве / Евгений Кибрик. – М. : Советский художник, 1967. – 136 с.
3. Золтан Шолтес [Образотворчий матеріал]: [альбом] / вступ. ст. А. Шпакова. – К.: Мистецтво, 1973. – 36 с.: іл.
4. Марта Хороб / «Людина і природа у просторі малих епічних форм Євгена Гуцала» / У.: Науковий вісник, 2013 – 6с.;
5. Никулина О. Природа глазами художника. Проблема развития современной пейзажной живописи / О. Никулина. – М. : Советский художник, 1982. – 175 с.
6. Попова Л. Золтан Шолтес. Подорож у часі / Л. Попова // Новини Закарпаття. – 24 липня, 1999. – № 105 – 106. – С.12
7. Сідорцова С.О. / «Поетика пейзажу: теоретичний аспект» / Б.: БДПУ 2011 – 9с.;
8. Чуліпа І. Золтан Шолтес / І. Чуліпа. – Ужгород: Карпати. – 1989. – 11 с.
9. Штець В.О. / «Особливості трактування простору у панорамних пейзажах Золтана Шолтеса» / Л.: ПАРАДИГМА ПІЗНАННЯ: ГУМАНІТАРНІ ПИТАННЯ – 2016 – 9 с.;

Сап'як Назарій

Науковий керівник – доц. Палій Н. В.

**РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ В СУЧАСНОМУ
МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ**

Зі здобуттям незалежності, в Україні більш активно почала розвиватися культурна сфера. Своя власна естрада, яка тепер має назву шоу-бізнес, в Україні пройшла шлях від хобі групи ентузіастів до світового визнання та прибуткової шоу-індустрії.

Вітчизняні артисти відкривали нашу країну світу, здобували популярність за кордоном, створювали міжнародний імідж України.

Багато композиторів та виконавців, які стояли біля витоків українського шоу-бізу досі на плаву і до нині є популярними, деякі давно відійшли від активної діяльності, але продовжують брати участь у створенні самобутнього українського естрадного стилю і розвитку культурної сфери країни.

Мета статті – охарактеризувати розвиток української популярної музики в сучасному мистецькому просторі.

Старт української незалежної сцени, відмінної від інших світових, був даний ще за два роки до появи нашої країни. 24 вересня 1989 у Чернівцях відбувся фестиваль української музики «Червона рута - 89».

На заключному концерті фестивалю, який відбувався на центральному стадіоні Чернівців, місцева міліція перешкоджала виступам молодих виконавців, які були одягнені у жовті кофточки і блакитні спідниці - кольори українського національного прапора. Із протестом проти міліцейського свавілля під час проведення цього концерту виступили Марія Бурмака та Василь Жданкін.

У цьому концерті на сцені «Рути-89» виступили популярні у майбутньому гурти - «ВВ», «Брати Гадюкіни», «Кому вниз», а також маловідома на той час виконавиця Ірина Білик [1].

Фестиваль «Червона Рута» став регулярним і відбувався кожні два роки, у підсумку відкривши половину нинішніх популярних артистів країни.

Так, на фестивалі у 1991 році у м. Запоріжжя виступив Андрій Кузьменко - широко відомий як «Кузьма Скрябін». «Червона Рута» 1993 року (м. Донецьк) відкрила широкому загалу імя Олександра Пономарьова та Руслани Лижичко. Через два роки у Криму на фестивалі виступили тоді ще зовсім молоді Ані Лорак та Наталя Могилевська. 1995 року у Харкові вперше з'явилися нині відомі гурти «Танок на майдані Конго» і «Тартак».

«Червона Рута» стала справжнім ярмарком талантів, головним майданчиком, на якому могли заявити про себе молоді українські виконавці, адже доступ на радіо і телебачення з відомих причин був відсутній [6].

Іншими відомими майданчиками для презентації виконавців шоу-бізнесу на той час стало радіо «Промінь» - відома сцена для українських виконавців, на якій постійно виконувалися пісні популярних виконавців - Іво Бобула, «Братів Карамазових», Віктора Павлика та інших.

У середині 90-тих на одному з українських телеканалів вперше виходить передача, яка робить українську музику дійсно популярною у молодіжному середовищі - «Територія А».

Її ведуча - Анжеліка Рудницька кожного дня складала хіт-парад, у якому фігурували виключно українські виконавці. Тінейджери України вперше дізнаються, що слухати українське - тепер модно! А власне «Територія - А» дала путівку багатьом вітчизняним артистам.

Найбільш помітною українською співачкою сучасного періоду прийнято вважати Ірину Білик.

У 1993 році вона бере участь у двох найпрестижніших мистецьких фестивалях - «Марія» (м. Трускавець) та Першому міжнародному фестивалі «Слов'янський базар» (м. Вітебськ, Білорусь)

У 1995 році Білик вирушає у концертний тур «Нова», у рамках якого відбулося перше велике сольне шоу у Національному палаці «Україна». На думку багатьох музичних митців, тур першим в історії української популярної музики.

У тому ж році, за опитуванням журналістів «Мистецькі вершки року-95», Ірина Білик була названа найпомітнішою фігурою у сучасній українській музиці. У 1996 році на честь п'ятиріччя Незалежності України Ірина Білик отримує звання Заслуженої артистки України [4].

У той час її називають «українською Мадонною» завдяки наявності великої кількості хітів («Кувала зозуля», «Я розкажу», «Нова», «Так просто»), частій зміні іміджу та великому впливу на український шоу-бізнес.

Серед відомих виконавців того часу особливо відомим стає Олександр Пономарьов. Після дебюту на «Червоній Руті», через рік співак бере участь у Міжнародному фестивалі мистецтв «Слов'янський базар» у Вітебську, на якому посідає почесне друге місце.

У 1995 році О. Пономарьов отримав Гран-Прі на Міжнародному конкурсі молодих виконавців сучасної української пісні імені Володимира Івасюка, який відбувався у Чернівцях. Успіх Олександра в ті роки був неймовірним, його вважали певним символом українського шоу-бізнесу.

У 1996 році на престижному Міжнародному конкурсі молодих виконавців «Ялта-96» став володарем Гран-прі. Цього року вийшов у світ перший музичний альбом «З ранку до ночі».

У 1997 році на Міжнародному фестивалі «Таврійські ігри» здобув нагороду Всеукраїнської премії в галузі музики та масових видовищ «Золота Жар-птиця» у номінації «Співак року». Цього ж року в межах загальнонаціональної програми «Людина року» здобув номінацію «Зірка естради року». Того ж року вийшов у світ другий альбом — «Перша і остання любов» [5].

У 1992 році у Каховці (Херсонська область) вперше відбувся фестиваль «Таврійські ігри». Згодом фестиваль став традиційним.

Від середини 90-тих і до початку 2000-них років фестиваль був знаковим для української популярної музики.

Початок 2000-них років ознаменувався тим, що вперше українську сцену стали ототожнювати власне з шоу-бізнесом. У цей час ознаками естради стали комерціалізація, поява яскравих художніх образів, дороговартісних шоу, нестандартних підходів до завоювання серця слухача.

У перший день весни 2002 року на телебаченні з'являється новий канал - «М1», який став головним інформаційним джерелом музичного життя країни. Весь вітчизняний шоу-біз прагне отримати право ротатії на каналі і розширити свою базу слухачів.

Інші музичні канали - MTV-Україна, OTV, Entermusic також посприяли популяризації української сцени і вивели її на новий якісний рівень.

Вперше українська співачка Руслана виграла «Євробачення», її «Дикі танці» підкорили вимогливу європейську публіку. Варто зазначити, що це була не перша поява України на сцені престижного конкурсу. На рік раніше, першим українським виконавцем став Олександр Пономарьов, який посів 14-те місце.

Перемога Руслани стала справжньою сенсацією, особливо приємно, що перемогла виконавиця з піснею, яка увібрала в себе елементи українських народних мотивів. Руслана відразу ж перетворилася на головну діву вітчизняної сцени і на дуже впливову людину всередині країни, її популярність досягла піку [1].

У 2006 році «Дикі танці» у виконанні Руслани визнано найкращою піснею «Євробачення». Альбом «Дикі танці» («Ой заграй ми, музиченьку», «Знаю я», «Це любов» та ін.), став першим платиновим альбомом в Україні із загальним тиражем 0,5 мільйона екземплярів.

Тріумф Руслани зробив «Євробачення» дуже популярним серед вітчизняних виконавців, потрапити на конкурс намагалися більшість знакових артистів країни.

Українська рок-музика, як окремий феномен, почала формуватись наприкінці 80-тих років.

Традиційно, український рок увібрав у себе елементи протестного руху. Перші українські рокери у своїй творчості завжди підкреслювали свою національну позицію і не соромилися цього. Так з'явилися гурти «Брати Гадюкіни», «Плач Єремії», «Мертвий Півень», «Кому вниз». Найбільшу популярність серед першої хвилі рокерів отримали «Воплі Відоплясова» (ВВ) під орудою Олега Скрипки. З часом «ВВ» стали культовим українським гуртом, що гастролює по Європі та асоціюється з українською естрадою.

У 1994 році у Львові з'являється гурт Океан Ельзи, якому судилося стати головним музичним колективом країни.

Цей гурт, який збирає стадіони у кожному обласному центрі країни, гастролює по всьому світу і б'є рекорди з продажу альбомів та стає головним провідником настрою українського суспільства, виразником його переживань та емоцій.

Поступово українські музиканти починають популяризувати шоу мистецтво за кордоном, зокрема – на Схід, де російський музичний ринок добре сприймав українців. Наші виконавці завжди яскраво виступали на російському пісенному конкурсі «Нова хвиля», здобували почесні музичні премії.

На цьому конкурсі надзвичайно популярними були такі українські поп-виконавці - Верка Сердючка, Потапа і Настя, Ані Лорак, а також оригінальні, нестандартні проекти [1].

На сучасному етапі українська популярна музика славиться різноманіттям виконавців та оригінальністю їх виступів. Зокрема, широко популярні за кордоном гурти «Бумбокс», «Quest Pistols», виконавці «Ріапобоу», Іван Дорн.

Сучасна українська відома співачка Джамала привернула увагу молодого українського слухача до жанрових різновидів. Її чуттєві кримсько-татарські та вірменські корені вплинули на формування її стилю, в якому вона нерідко поєднує сучасну альтернативну (авангардну) та електронну музику з фольком та джазом. Таке поєднання у виконанні Джамали звучить свіжо та оригінально, точно передають власне ідею пісні. Зважаючи на перемогу Джамали на конкурсі Євробачення, джаз став особливо вагомою частиною сучасної української музики, а Джамала стала символом боротьби Кримських татар за їх суверенні права. Авторська пісня «1944» розповідала історію бабусі співачки, чиє життя після того жорстокого року змінилось назавжди [2].

Серед доволі відомих виконавців сьогодення можна назвати гурт ONUKA, яку називають «сопілкою» української електронної музики. Власне сопілка разом з омнікордом нерідко є найбільш виразними сучасними інструментами у їх піснях. Група виникла 3 роки тому і стала популярною через її електронне звучання у поєднанні з українськими фольк-інструментами. Часто гурт у своїй художній творчості відображає актуальні події в Україні, а останній альбом «Відлік» («Svitanok», «Vidlik», «1986» та ін.) був присвячений подіям Чорнобильської катастрофи.

За кордоном одними з найвідоміших українських виконавців за кордоном є дуо (дует) 5'nizza. Цей Харківський дует став відомим завдяки своєму мінімалістичному звучанню. У своїй музиці вони поєднали особливості реггі, фанк, ска та звучання гітари. Іноді для своїх пісень вони брали вірші сучасних українських поетів, зокрема Сергія Жадана. У своєму другому альбомі дуету, під назвою «О-5» вони презентували пісню «Немає куль», присвячену Помаранчевій революції на Україні. Багато із пісень альбому («Луна, успокой меня», «Нету дома, нету флага», «Мы одно»...) також були присвячені актуальним проблемам у країні.

Зокрема пісня «It's over now» виражала жорстку десоціалізацію суспільства. До свого розпаду у 2007 році 5'nizza стали надзвичайно популярними у Україні, Росії та Польщі, а також успішно провели тур у Сполучених Штатах [3].

Висновки: у творчості сучасних українських музичних митців шоу-культури знаходять свій відбиток подій політичного, економічного та соціального життя суспільства. Адже, пісня – найбільш чутливе та багатогранне відображення думок людей на те, про актуальні питання сьогодення. Сучасне музичне життя України надзвичайно різнобарвне та різнобічне. Воно увібрало в себе національний характер, а також історію, філософію та світові музичні тренди. На даний час виникло груп та ансамблів, які осучаснили виконання народної української пісні. Вони особливо актуальні у час, коли традиції предків цінують як ніколи.

Сучасна поп-музика разом з етно-культурою не втрачає актуальності і у наші дні та вражає яскравістю та динамічністю. Всі пісні цього жанру мають особливий сенс, і доречні для в будь-якої слухацької аудиторії. Відомо, що Україна з давніх часів була відома особливою красою пісенного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. <https://ua.korrespondent.net/showbiz/music/3407805-dosiahnennia-ukrainy-chym-mozhe-pokhvalytysia-suchasna-ukrainska-muzyka>
2. Вікіпедія - вільна енциклопедія [Електронний ресурс]: Джамала. – режим доступу до статті: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Джамала>
3. Вікіпедія - вільна енциклопедія [Електронний ресурс]: 5'nizza. – режим доступу до статті: <https://uk.wikipedia.org/wiki/5%27nizza>
4. https://web.archive.org/web/20070202013837/http://www.knukim.edu.ua/proud_bilyk.htm
5. <https://ponomaryov.com/>
6. https://rutafest.art/index/chervona_ruta_jak_kulturnij_fenomen/0-7

Хома Ірина

Науковий керівник – доц. Маркович Марія

СУЧАСНЕ НАВЧАЛЬНЕ ПРЕДМЕТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ

Постановка проблеми. Однією зі складових Нової української школи є створення сучасного освітнього середовища, зокрема багатофункціональних гнучких просторів, що сприяють організації різних форм роботи, мотивують до навчання. На підтримку освітньої реформи Мінрегіон ініціював проект «Новий освітній простір», що передбачає оновлення шкільних будівель на принципах енергоефективності, мотивувального та креативного дизайну, технологічності та інклюзивності.

Ще донедавна у архітектурному середовищі сукупність мінімальних технічних вимог для створення сприятливих умов життєзабезпечення для групи населення з обмеженими можливостями враховувала лише потреби людей, які пересуваються на інвалідних візках. Тому, для визначення архітектурної доступності, використовувалися такі терміни: «сприятливе, або безпечне проектування», «проектування для особливих потреб», «концепція проектування без бар'єрів» [1 с.57].

Та уже з третього тисячоліття терміни змінилися на «універсальний дизайн», або «дизайн для всіх» - дизайн, яким могли б скористатися найбільше людей, незалежно від віку, статі, чи особливих потреб. Отже, тема нашої статті є досить актуальною.

Стан дослідженості питання. У 1987 р. група ірландських дизайнерів на Всесвітньому конгресі промислових дизайнерів «ICSID» домоглася включення до резолюції норми про те, що дизайнери в своїй роботі мають обов'язково враховувати фактор інвалідності. Вагомий внесок до впровадження принципів доступного дизайну вніс і американський архітектор Рон Мейс (1989 р.) Він почав використовувати термін «універсальний дизайн» і співставив його із терміном «доступний дизайн», який на той час уже використовувався фахівцями.

Предметно-просторове середовище навчально-ігрової зони дошкільного закладу для дітей, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку, досліджували у своїх працях